

На основу члана 44. став 2. Закона о култури ("Службени гласник РС", бр.72/09, 13/16, 30/16 – испр., 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23) и члана 40. став 1. тачка 62. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр.3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној _____ 2026. године, донела је

РЕШЕЊЕ
о давању сагласности на Програм рада
Народне библиотеке Бор за 2026. годину

I

Даје се сагласност на Програм рада Народне библиотеке Бор за 2026. годину, који је на предлог директора донео Управни одбор Установе на седници одржаној 9.1.2026. године, под бројем: 4/2.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу града Бора".

Број: 022-1/2026-I

У Бору, _____ 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

ПРЕДСЕДНИК,

Драган Жикийћ

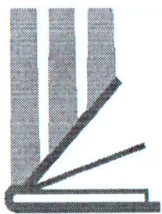
Образложење

Правни основ за доношење овог решења садржан је у члану 44. став 2. Закона о култури ("Службени гласник РС" бр.72/09, 13/16, 30/16 – испр., 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23) који утврђује да на Програме рада установа културе сагласност даје оснивач, као и у члану 40. став 1. тачка 62. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр.3/19) који утврђује да Скупштина града у складу са законом, разматра извештај о раду и даје сагласност на програм рада корисника буџета.

Управни одбор Установе је, у складу са чланом 44. став 1. тачка 5) Закона о култури и чланом 31. став 1. тачка 5) Статута Народне библиотеке Бор, бр.177/4 од 11.7.2022.године и Статута о допуни Статута Народне библиотеке Бор бр.286/4 од 5.10.2022.године, донео Програм рада Народне библиотеке Бор за 2026.годину број: 4/2 од 9.1.2026.године, на предлог директора Установе.

У складу са предходним наводима, не постоје законске сметње да Скупштина града Бора донесе Решење о давању сагласности на Програм рада Народне библиотеке Бор за 2026. годину.

ГРАДСКА УПРАВА ГРАДА БОРА

НАРОДНА
БИБЛИОТЕКА
БОР

Народна библиотека Бор, Моше Пијаде 19, 19210 Бор
030 458-120; факс 030 423-543
www.biblioteka-bor.org.rs; e-mail: nbbor@mts.rs

Број: 18
Датум: 16.1.2026.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

Предмет: Достава докумената

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА - БОР				
Број документа		Датум пријема		
16 JAN 2026				
Одбор	Одбор	Број	Прилог	Потпис
I	01	022-1	1	✓

Достављамо вам Програм рада Народне библиотеке Бор за 2026. који је донео Управни одбор на седници одржаној 9.1.2026.

Овај Програм рада у свему је усаглашен са Одлуком о буџету за 2026. и Финансијским планом НББ за 2026.

С поштовањем,

Весна Тешовић
директор Народне библиотеке Бор

На основу члана 44, став 1, тачка 5. Закона о култури РС (Сл. гласник РС бр. 79, 13/16, 30/16 – испр, 6/2020 и 47/2021) и на основу члана 31 Статута Народне библиотеке Бор (бр.177/4 од 11.7.2022, Статут о допуни статута 286/4 од 5.10.2022), Управни одбор одне библиотеке Бор на предлог директора доноси

ПРОГРАМ РАДА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ БОР ЗА 2026. ГОДИНУ

1. ПРОФИЛ

Историјат установе

Народна библиотека Бор (НББ) своје почетке везује за оснивање Читаонице у Злоту, прве сеоске читаонице у Кнежевини Србији, која је основана на Савиндан 1869. Између два рата постојала је Борска народна књижница и читаоница, а за време Другог светског рата стручна радничка и позајмна библиотека, за немачке војнике и службенике. Педесетих година почиње период „насељских“ библиотека које су 1962. обједињене у Централну библиотеку.

Од 1972. библиотека се налази у наменски грађеном простору у згради Дома културе.

Активна су и 4 огранака у селима Брестовац, Злот, Кривељ и Доња Бела Река. Од 1994. године НББ је матична библиотека за подручје Борског управног округа, што је потврђено Решењем министра о одређивању библиотека које обављају матичне функције у библиотечко-информационој делатности („Службени гласник РС“ бр. 122/12). Данас НББ у својој мрежи матичности има 54 библиотеке. Решењем министра културе („Сл. гласник РС“ 14/13) одређена је за библиотеку која обавља послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе на територији града Бора и општина Неготин, Кладово и Мајданпек.

Законски оквир

Делатност и финансирање Народне библиотеке Бор дефинисана је Законом о култури РС (Сл. гласник РС бр. 72/09, 13/16, 30/16 – испр, 6/2020, 47/2021, 78/20021 и 76/2023), Законом о библиотечко-информационој делатности (Сл. гласник РС 52/11 и 78/21), Законом о старој и реткој библиотечкој грађи (Сл. гласник РС бр. 52/ 2011) и Законом о обавезном примерку публикација (Сл. гласник РС бр. 52/2011 и 13/2016), Решењем министра културе којим је одређена да обавља матичне функције у библиотечко-информационој делатности (Сл. Гласник РС 122/12) и Решењем којим је одређена да обавља послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе на територији Борског управног округа (Сл. Гласник РС 14/13), Националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности (Сл. гласник РС бр. 39/13), Правилником о ближим условима за дигитализацију библиотечко-информационе грађе (Службени гласник 102/17), Статутом Народне библиотеке Бор (бр.177/4 од 11.7.2022, Статут о допуни статута 286/4 од 5.10.2022)

Организациона структура

У Народној библиотеци Бор рад се организује у оквиру 9 радних целина: Матична служба, Одељење за набавку и обраду библиотечке грађе, Информативно одељење са читаоником дневне штампе и салом за програме, Позајмно одељење за одрасле, Одељење посебних фондова и периодике са читаоником, Дечје одељење, Завичајно одељење, Јавно културно-образовна и издавачка делатност, Општа служба. Посебне целине представљају и 4 огранка у селима Брестовац, Злот, Кривељ и Доња Бела Река.

Извор финансирања

Најчешћи однос извора финансирања је: Буџет града 99%; очекујемо пројектно финансирање Министарства културе РС 1%.

2. ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА РАДА 2026. ГОДИНЕ

Процена резултата за 2025.

Програмом рада утврђене делатности реализоване су скоро у потпуности и све у складу са одобреним Финансијским планом за 2025.

За планом и програмом опредељених 3.500.000 дин, у три набавке током године купљено је 3.508 књига. Укупан фонд књига у НББ на крају 2025. је 147.116. У читаоници дневне и недељне штампе за кориснике је током године купована *Политика* и *Блиц*, *НИН*, *Време*, *Политикин забавник* и *Мали политикин забавник* и магазин *Лицеулице*.

У оквиру јавне културно-просветне и издавачке делатности укупно је реализовано 145 програма: 32 представљања књига; 7 трибина; 2 концерта; 10 изложби; 15 филмских пројекција; 9 предавања; 1 акредитовани стручни семинар; 46 радионица са основцима и предшколцима; 14 радионица са средњошколцима; 7 културно-просветних програма у сарадњи са школама.

Део ових програма реализован је у оквиру четири манифестације: Дани књиге, Турнеја Слободне зоне, ОК/но, Ревија словеначког филма.

Укупна физичка посета програмима културно-просветне делатности које је НББ реализовала у 2025. је 3.541 посетиоца.

НББ је на крају 2025. укупно имала 1897 активна корисника (у граду 1776 + у огранцима 121). Поред тога НББ има и своје дигиталне посетиоце и кориснике, тако да је и 2025. година била веома посећена у том дигиталном простору:

- сајт НББ: 15.500 прегледа, остварено 41.000 интеракција (у односу на 2025. пораст од око 8%)
- Дигитални завичај: 148.484 посете што је више за 42 % од 2025. (укупан број од 2013. године је 1.022.215);
- 8.600 прегледа садржаја на Јутјубу (7.659 прегледа гостовања Милана Дамјанца); канал сада има 86 пратилаца (за 43 више него прошле године)
- 132 корисника и 500 прегледа садржаја на блогу Клуб књигољубаца (који се не ажурира од 2019)
- Фејсбук страна постоји од јуна месеца 2024; има 1000 пратилаца и просечно 950 интеракција месечно, што би укупно било око 11.400 интеракција 2025. године
- Инстаграм је отворен у септембру 2024. и има 358 пратилаца што је за 192 више од прошле године и просечно 250 интеракција месечно.

Одштампан је један број часописа *Бележница* (47).

У оквиру матичног функционисања, обављено је укупно 27 надзора над стручним радом библиотека: 10 на територији општине Кладово, 8 на територији општине Мајданпек и 9 на територији општине Неготин. У оквиру сталног стручног усавршавања реализован је један акредитовани семинар за библиотекаре јавних библиотека са територије борског и зајечарског округа. Пошто у 2025. није било наменског трансфера средстава за матично функционисање, библиотекарима НББ нису похађали различита саветовања и едукације које су потребне ради успешног реализовања библиотечко-информационе делатности. Из истог разлога, библиотекарима НББ су радили у смањеном обиму у програмским одборима стручно научног скупа Библионет и конференције БДС-а и у редакцијама стручних часописа и зборника.

„Фокус производ“ у 2025, поред успешне реализације другог Књижевног фестивала „ОК/но“, јесте **Едукативни квиз** Народне библиотеке Бор који се на сајту библиотеке поставља једном месечно. Циљ квиза је да се кроз тематизовање завичајних – историјских, културних, друштвених, спортских и других чињеница – кроз учење, игру и комуникацију корисници библиотеке и грађани Бора подсети својих већ усвојених знања и уз то науче нешто ново. Квиз је образовни, а не такмичарски, и на тај начин библиотека додатно остварује смернице у оквирима своје институционалне мисије. Према подацима, посете сајту Народне библиотеке Бор на дан објављивања квиза и у наредних неколико дана веће су за 200 до 300% (око 200 додатних посета дневно јединствених корисника). Комуникација се одвија уз помоћ друштвених мрежа, на којима је библиотека формирала свој простор. Квиз заједнички реализује тим библиотекара Народне библиотеке Бор.

У последњем кварталу 2025. у контексту инвестиционог одржавања, саниран је простор библиотеке у Злоту (тако да се у то доба није радило са корисницима). Урађени су нови подови, спуштена таваница, замењена сопларија урађена нова електро инсталација и набављене нове полице

за књиге. Из средстава донације Зиђин Копера набављено је 5 радионичарских столова и 20 столица за дечије „одељење“.

Детаљна анализа свих показатеља биће дата у Извештају о раду.

Анализа пословног окружења:

У протеклом периоду НББ имала је добру сарадњу са институцијама и организацијама како из града тако и из републике и окружења. Потврђена је традиционално добра сарадња са Институтом за рударство и металургију Бор, Техничким факултетом Бор, Институтима за етнологију и археологију Филозофског факултета Београд, Етнографским музејем у Београду, Музејем Југославије, фондацијом Јелене Шантић, са борским основним и средњим школама. Компанија Зиђин Мајнинг јен ове године својом донацијом потврдила корпоративну одговорност.

Процена ресурса јавне установе:

Кадар: недовољан број радника

НББ је мали систем и постаје све мањи. На крају 2025. НББ има 20 радника (17 на неодређено време + 3 на одређено). У библиотечкој делатности ради само 12 (+ 2 на одређено + директор), што је недовољно с обзиром на задатке које намећу закони и мисију коју библиотека има. **НББ не више на сваком радном месту једног извршиоца. Два запослена су отишла у пензију а нико их није заменио јер НББ не добија довољну масу за зараде.** Радно место библиотекара на Информативном одељењу, надамо се само привремено, попуњава програмер-инжењер, а радно место књижничара који је радио у огранцима у Доњој Белој Реци и Кривељу остало је упражњено од априла 2025. када је тај радник отишао у пензију. Та упражњена радна места неопходна су за делатност и зато нам је неопходно повећање масе за зараду које ће омогућити бар просту замену запослених а не повећање броја.

Препорука Одељења за развој – матичног одељења Народне библиотеке Србије је да се одлазећи кадар 4. степена мења 7. степеном што такође подразумева повећање масе за зараде.

С обзиром на задатке које намећу закони у улога јавне установе културе у једном граду, за несметано обављање библиотечко-информационе делатности **неопходно је увећање масе за зараде како би се кадровски проблем најпре ублажио а потом и решио.**

Задовољавање законског услова да запосли 0,7 отишлих у претходној години (како прописује члан 27 к Закона о буџетском систему) угрожава устаљено функционисање библиотеке.

Било би неопходно да се упражњена радна места попуне радницима 7. степена стручности пошто се претпоставља њихова мултифункционалност. **Неопходни су 2 филолога, књижничар, мајстор** који би радио мање столарске, водоводне и електро послове и по потреби био возач.

Пошто само Злот и Брестовац по броју становника задовољавају услов за постојање стационарног огранка, размишља се о набавци комби возила које би било **покретна библиотека** и о запошљавању радника који би положио стручни библиотечки испит, возио ту покретну библиотеку и за 2 недеље (10 радних дана) био у сваком селу на територији града изузев Злота и Брестовца где раде стационарни огранци.

Простор је недовољан, а постојећем је неопходна санација.

Ради **санирања зграде Дома културе** и истовременог постизања енергетске ефикасности неопходно је **реконструисати бетонске кровне ограде** које су 2011. „привремено привезане“ гвозденим сајлама и урадити термо изолацију 315 m² равнoг крова. Овај посао би требало да има приоритет јер је **бетон са кровних ограда почео да се руни те парчад бетона која падају са 10 m висине представљају континуирану опасност за све који долазе и пролазе поред библиотеке.**

У сврху енергетске ефикасности треба заменити и два стаклена зида на највишој етажи библиотеке, тј портала, са доње стране зграде Дома културе, који су стари 53 године и чија је гвоздена конструкција потпуно деформисана те кроз њу стално бежи топлотна енергија.

У одлуци о буџету за 2026. нашла су се средства за замену улазних врата у библиотеку аутоматским клизним вратима и замену свих врата унутар библиотеке новим ПВЦ у боји златног храста. Захваљујући донацији Зиђин Мајнинга биће замењени итисони на подовима у приземљу и на првом спрату библиотеке LVT облогама (високо технолошки унапређен винил који није хладан, преставаља звучну изолацију и лак је за одржавање).

Такође, обезбеђена су средства за санацију седам тоалета.

Књижни фонд

За куповину књига у 2025. НББ је имала на располагању 3.500.000 динара. У току године, у три набавке, потрошено је укупно 3.443.914,12 динара и купљено је 3.499 примерака књига. Почетком маја је реализована прва набавка књига у вредности од 473.506,23 динара и купљено је 449 примерака. У септембру је реализована друга набавка књига у вредности од 963.205,49 дин. и купљено је 1065 примерка. У новембру је реализована трећа набавка књига у вредности од 1.997.212,40 дин. и купљено је 1985 примерака књига. Посредством Откупа МК НББ је добила 212 књига. Посебна пажња је посвећена огранцима у Злоту и Брестовцу за које је у овој години издвојено 265 примерака (укупно 477 књига из Откупа МКРС за 2025. годину).

Укупан фонд књига у НББ на крају 2025. је 147.116 (град 115.784 + огранци 31.332). Овај број представљају инвентарисане и обрађене књиге. У њему се не налази већи део књига из треће јавне набавке. Оне ће ући у инвентар 2026.

По „Стандарду за набавку библиотеке грађе у 2025. г. за општинске библиотеке“, прописаном од Народне библиотеке Србије, а у складу са Законом о библиотечкој делатности, за НББ, с обзиром на број становника у граду, нужно је обезбедити за куповину књига 4.050.000 динара а за куповину домаће периодике 308.000 динара.

У 2026. за набавку књига опредељено је такође 3.500.000, за набавку стручне периодике 50.000 динара, а за куповину дневне штампе и недељника 210.000.

Техничка опрема:

Ауто који је НББ је крајем 2024. добила на коришћење аутомобил допринео је да се на ваљан и благовремен начин обавља делатност како на територији града, тако у целом Борском управном округу. НББ је задужена за обављање надзора над стручним радом 54 библиотеке у округу и за израду регистра старе и ретке библиотечке грађе која се налази на овој територији, те је неопходно истраживати не само по јавним и школским библиотекама, већ и по манастирским и црквеним.

Размишља се о могућности да се набави комби возило које би се преправило у покретну библиотеку која би обилазила сва борска села, чиме би покривеност услугама библиотечко-информационе делатности на територији града била 100%.

Све радне станице у библиотеци у граду прикључене су на локалну рачунарску мрежу библиотеке и на Интернет.

У сеоским огранцима у Брестовцу и Злоту, благодарећи пројекту „Библиотека у селу – информациони центар локалне заједнице“ набављена је рачунарска опрема. Међутим, могућност квалитетног коришћења интернета, потребног за функционисање библиотечко-информационе делатности у огранцима још увек не постоји. Сређивањем простора у МЗ Злот у 2025, а тиме и у библиотечком огранку, очекујемо да ће се обезбедити и стабилна интернет веза. У 2026. треба да буде сређен и библиотечки простор у Брестовцу те се и ту надамо инсталацији за стабилну интернет везу.

У току 2025. ради обнављања постојеће опреме набављена су два рачунара, два мултифункционална штампача и један копиер-штампач. Набављене су додатне полице за књиге на Позајмном одељењу за одрасле, Информативном, Дечјем и Одељењу обраде. Одељење посебних фондова, реализацијом пројекта „Повећање капацитета за смештај и заштиту библиотечко-информационе грађе“ и захваљујући суфинансирању МК, добило је покретне поличне регале чиме је простор за чување књиже грађе увећан за 78 m².

Од техничке опреме НББ на крају 2025. поседује: 1 сервер за дигитализовану библиотечко-информациону грађу, 2 НАС уређаја са 6 тврдих дискова за обезбеђивање резервних копија, 17 умрежених десктоп рачунара, 6 лап-топа, 2 таблет рачунара, 1 смарт телевизор и хедсет за виртуелну реалност, 11 ласерских штампача, 1 матрични, 3 мултифункционална уређај (скенер, штампач и копиер уједно), 6 баркод читача, 4 баркод штампача, 3 термална штампача реверса, 2 скенера, 8 екстерних хард дискова, 1 фотокопир, 3 пројектора, 1 дигиталну камеру и 3 фотоапарата, 2 бежична микрофона, 2 широкопојасна микрофона, 1 бежични микрофон – бубица, инфосталак, 15 табли од плуте ради реализације изложби, 1 модерацијску таблу, 2 магнетне табле, презентер, апарат за корицење и апарат за пластификацију, у сали за програме озвучење и опрема за лајв стриминг (снимање), велико платно за пројекције, 4 рамова за фотографије, 4 фотеле и два сточића, велики читаонички сто и 70 столица. Цео простор библиотеке у граду климатизује 10 уређаја.

У 2026. планира се набавка мултифункционалних seat table столица за салу за програме, нови монитор за Завичајно одељење, 1 НАС уређај и 2 хард-диска. С обзиром на Уредбу којом се

прописује употреба двоазбучних тастатура, током године прибавиће се средства за набавку 19 таквих тастатура (17 за град + 2 за оградне).

3. ПОСЛОВНА СТРАТЕГИЈА

Ценовна стратегија:

По одлуци УО (305/3 од 15.8.2025) услуге НББ у 2026. биће бесплатне за све категорије становништва.

Позиционирање:

Народна библиотека Бор је градска установа културе, а како је матична за библиотеке Борског управног округа и пошто су јој поверени послови од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе на територији града Бора и општина Неготин, Кладово и Мајданпек, то је позиционира као **установу од регионалног значаја**.

У граду, НББ је установа која својим ресурсима јесте добар партнер целој локалној заједници. То партнерство се огледа како у пружању информација и давању на коришћење различите врсте грађе, тако и у креирању и реализовању културнообразовних програма.

План промотивних активности:

Целокупна делатност библиотеке јесте у функцији промотивне активности рада установе и културног потенцијала локалне средине и сваког појединца. Квалитетна набавка књига је у функцији промоције читања и језичке културе заједно са јавном, културно-просветном делатношћу коју чине програми упознавања суграђана са изабраним делима значајних и утицајних домаћих аутора из различитих области стваралаштва, различитих генерација и оријентација, који се високо вреднују у стручној и културној јавности. Издавачку делатност већ 27 година чини *Бележница* као једини регионални часопис који се доследно, на систематичан, програмски, стручан али и ка широј публици оријентисан начин бави афирмацијом локалног књижевног, ликовног, преводилачког, културног и стваралаштва у области друштвених наука и хуманистике, и подстиче, потпомаже и прати истраживања локалне друштвене, економске, привредне, политичке и културне историје, значајних завичајних личности и стваралаца, дајући једнаке могућности како старијим и већ афирмисаним, тако и сасвим младим ствараоцима и истраживачима. Годишњу издавачку продукцију чини још и по једна монографска публикација која такође има за циљ афирмацију локалне културне баштине и њених специфичности.

Комплетна делатност НББ је дигитално видљива посредством сајтова <https://www.biblioteka-bor.org.rs/> и <http://www.digitalnizavicaaj.org.rs/> а преглед фонда књига које су на располагању корисницима путем портала Кобис плус (тј. <https://plus.cobiss.net/cobiss/sr/sr>), односно апликације mCOBISS, која се може бесплатно преузети и инсталирати на мобилни уређај.

Неопходно је унапређење постојеће сарадње са електронским и свим осталим медијима, како у мисији промовисања културе читања, тако и као позив да се пропрати или активно учествује у програмима библиотеке. На тај начин би се и НББ и школама помогло да досегну свој (надам се) заједнички циљ – развој културних потреба и навика деце и младих и повећање броја посетилаца школског узраста локацијама културног наслеђа и културним садржајима.

4. ПЛАН ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ И ПРУЖАЊА УСЛУГА

За **НАБАВКУ КЊИГА** НББ у 2026. опредељено је 3.500.000 динара. У плану су три набавке: у мају (500.000), септембру (1.000.000) и почетком новембра (2.000.000 – после Београдског сајма књига). Редовним праћењем издавачке продукције и стања колекција унутар различитих фондова књига, набављаће се нови наслови из свих области и на адекватан начин обнављаће се постојећи књижни фонд.

За набавку периодике опредељено је 50.000 дин.

За набавку дневне штампе и недељника (*Политика, Блиц, Време, НИН, Радар, Политикин забавник и Мали политикин забавник*) 210.000 дин. и за коришћење Медијског архива ЕБАРТ 40.000 дин.

Завичајна збирка ће се углавном попуњавати захваљујући „локалном обавезном примерку“ текуће продукције о Бору и околини и издања завичајних аутора, у складу са Законом о обавезном

примерку (Сл. гласник бр. 52/11). Ретроспективна набавка грађе биће у складу са потребама и понудом. Планирање новчаних средстава како би се могла откупити антикварна и ретка издања, приватне колекције визуелне грађе и други материјал стручно валоризован и вредан чувања на Завичајном одељењу реализоваће се у складу са *Правилником о набавци библиотечко-информационе грађе у НББ* (бр. 88 од 29.2.2016).

ИНВЕНТАРИСАЊЕ И КАТАЛОШКА ОБРАДА БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ ГРАЂЕ обављаће се у складу са принављањем, по утврђеним међународним стандардима, уз унос у аутоматске базе података. Од 2005. НББ је укључена у систем узајамне каталогизације Народне библиотеке Србије – пројекат Виртуелне библиотеке Србије, уз коришћење библиотечког програма COBISS. Тренутно 7 библиотекара поседује лиценцу за рад у програму COBISS. У сегменту COBISS3/Katalogizacija са normativnom kontrolom ради 5 библиотекара. Од тога, 2 раде каталогизацију и инвентарисање књига на Одељењу набавке и обраде, 1 води инвентаре Завичајног одељења и 1 инвентар серијских публикација на Одељењу посебних фондова и периодике; 1 библиотекар на позајмном одељењу за одрасле по потреби ради уређивање података о фонду. Једна библиотекарка која је завршила почетни курс за рад у узајамном каталогу (Каталогизација у COBISS систему – почетни курс), ради инвентарисање књига на Дејем одељењу, ићи ће на обуку за рад у систему COBISS, тј. курс Каталогизација у COBISS систему – напредни курс (5 дана).

Планира се и обука још 2 библиотекара за стицање лиценце за рад у систему COBISS, за шта је неопходан курс Каталогизација у COBISS систему – почетни курс (2 дана).

За рад у COBISS систему НББ користи 6 улаза. Министарство културе плаћа два. Потребно је испланирати средства за четири приступа систему, што значи да се на годишњем нивоу за четири улаза из буџета града опредељује 280.000.

Набављена је одговарајућа опрема за огранке Народне библиотеке Бор у Брестовцу и Злоту. Међутим, нису обезбеђени основни предуслови да запослени и корисници могу да користе предности система COBISS, а то је, пре свега, успостављање сигурне и брзе интернет везе.

На Завичајном одељењу инвентарисаће се грађа која то до сада није (визуелна грађа, филмови, мултимедије...) и каталошки ће се обрађивати дигитализовани материјал.

У складу са обавезама које проистичу из примене *Закона о заштити старе и ретке библиотечке грађе*, а НББ је одговорна за његову примену у 4 општине Борског управног округа, библиотекар Завичајног одељења радиће на ажурирању електронског Регистра културних добара.

БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ УСЛУГЕ – Јавна библиотека је установа културе чији је задатак да свим грађанима обезбеди услуге приступа и коришћења различитих извора информација, у циљу задовољавања њихових културних, информационих, научних, образовних и рекреативних потреба. Извори информација подједнако су доступни свим грађанима без обзира на расу, националност, старосно доба, пол, веру, језик, инвалидност, економски и радни статус и образовни ниво. НББ омогућава приступ библиотечко-информационој грађи и информационим изворима; даје информације о библиотечко-информационој грађи; помаже корисницима при избору и коришћењу библиотечко-информационе грађе, информационих инструмената и извора; води документацију и статистику о библиотечко-информационој грађи и корисницима; ради библиографије и друге информационе изворе; омогућава позајмице библиотечко-информационе грађе и проток информација; набавља, стручно обрађује, чува и штити библиотечко-информациону грађу; учествује у изради заједничких каталога и база података; организује различите културно-образовне програме и издавачку делатност. Различитим облицима деловања НББ подстиче код свих категорија становништва, почев од предшколског узраста, коришћење библиотеке и библиотечко-информационе грађе.

Корисницима је у простору библиотеке доступан бесплатни бежични приступ интернету, а на располагању су им и три рачунара. По потреби им се пружају помоћ, савет или обука за коришћење локалне и узајамне библиографско-каталашке базе и разних сервиса који се континуирано развијају у оквиру Кобиса, као и помоћ у вези с проналажењем, претраживањем и коришћењем других база података, портала и дигиталних репозиторијума у отвореном приступу као што су: SCIndeks (Српски цитатни индекс), CEEOL (Central and Eastern European Online Library), DOAJ (Directory of Open Access Journals), DOAB (Directory of Open Access Books), национални портал докторских дисертација NaRDuS (National Repository of Dissertations in Serbia), DART-Europe (агрегатор европских дисертација), Europeana, The Internet Archive, Правно-информациони систем РС и други.

И у 2026. бићемо претплаћени на Медијски архив Ебарт који представља највећи дигитални корпус медијског садржаја на савременом српском језику и од изузетног је значаја за библиотекарe, новинаре, истраживаче и студенте из различитих области друштвене хуманистике.

Новина у 2026. је да ће чланови библиотека моћи да позајмљују и слушају **аудио књиге** путем апликације Слуш, доступне на Гоогле Плау и Апп Сторе. За 100 лиценци, тј. за могућност да слушају 100 изабраних наслова, потребно је издвојити на годишњем нивоу 120.000 динара

Пошто НББ не може да се нада проширењу простора, идеја да Библиотека прерасте у прави информационо-реферални центар или центар за образовање на даљину, тзв. електронско учење, остаје за сада само идеја. Програм под именом *Библиотека – центар за помоћ у образовању*, који представља један од важнијих задатака јер јавна библиотека пружа основне услове за учење током читавог живота и културни напредак појединаца и друштвених група, одвијаће се у складу са постојећим ресурсима.

Услуге НББ ће у 2026. бити богатије благодарећи реализацији досадашњих пројекта којима је набављена и инсталирана савремена опрема за развој техничке инфраструктуре за дислокацију, архивирање, обраду, претраживање, коришћење, заштиту и чување дигиталних или дигитализованих докумената и објеката, што је омогућило њихову глобалну видљивост, универзалну доступност и компатибилност са савременим уређајима, као и даљи развој, репрограмирање и уграђивање додатних апликација, у корак с развојем ИК окружења. С обзиром на то да континуирано радимо на обогаћивању фондова најразличитијим видовима културног и индустријског наслеђа, савременог стваралаштва, документарним, уметничким, научним радовима у различитим форматима и медијима, имамо задатак да зарад њиховог представљања јавности, једноставнијег препознавања, проналажења и коришћења редизајнирамо приступ, омогућимо прегледнији приказ дигиталних објеката са метаподацима и њихову претрагу. Намера нам је да савременом опремом, инфраструктуром и дизајном обезбедимо компатибилност постојећег садржаја са различитим платформама, развијемо пренос и структуру метаподатака, као и саму структуру сајтова у складу са важећим „Правилником о ближим условима за дигитализацију библиотечко-информационе грађе“, како бисмо дошли до нових корисника и будућих сарадника.

Након обезбеђивања сервера, умрежавања и аутоматског чувања дигиталних докумената у НББ створили су се технички услови за формирање и рад Окружног дата центра за општинске библиотеке у мрежи матичности НББ. Реализује се план да мотивишемо колеге, помогнемо при дигитализацији и обезбедимо дислокацију и чување дигитализоване грађе општинским библиотекама Доњег Милановца, Мајданпека, Кладова и Неготина. Обезбеђујемо им чување досадашње грађе у дигиталном формату на НАС уређају и хард дисковима НББ уз континуирану помоћ при дигитализацији, утврђивању приоритета и утврђивању стратегије дигитализације.

Сајт „дигитални завичај“ и даље ће се технички унапређивати и допуњавати новим дигитализованим садржајима.

И у 2026. НББ ће наставити са доказано добром праксом свог *Едукативног квиза*.

И даље ћемо реализовати програме у оквиру пројекта *Реанимација* којим је постојећа читаоница на 2. спрату постала мултимедијална. Корисницима је олакшан приступ електронским изворима информација, аудио-визуелној, као и дигитализованој завичајној некњижној грађи, претраживање и коришћење тих извора и грађе, као и активно учешће у едукативним радионицама и програмима обуке за коришћење рачунара, интернета и разних сервиса, онлајн библиотечких каталога, дигиталних репозиторијума, појединих софтвера и апликација у слободном приступу, у зависности од узраста, интересовања, потреба и знања појединачних или група корисника.

Квалитетном набавком, презентацијом књига и часописа из фондова, сарадњом са најразличитијим институцијама и организацијама из локалне средине, активним присуством на локалним медијима и на „интернет небу“ планирамо повећање броја корисника.

С обзиром на то да је НББ набавила степенишни гуеничар, а да је сала за програме и читаоница дневне и недељне штампе доступна за оне који се крећу уз помоћ колица, и да НББ има сарадњу са удружењима која окупљају особе са инвалидитетом, очекујемо да ће у 2026. години наше услуге у већој мери користити и они.

У раду са корисницима поштоваће се утврђени стандарди који важе за јавне библиотеке, као и Правилник Народне библиотеке Бор о коришћењу библиотечке грађе.

ЈАВНА КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ – У циљу подстицања, развоја и унапређења културних потреба и читалачких интересовања суграђана, нарочито младих и анимирања најшире јавности и посебних циљних група, НББ ће пратити актуелне токове културе и образовања и

издавачку продукцију у 2024, 2025. и 2026. години. Организоваће своје традиционалне активности, представљања књига и часописа и књижевна дружења, предавања и трибине, изложбе и друге културноуметничке програме, издавачку делатност, едукативни филмски програм...

У складу са могућностима током 2026. посебним активностима планирамо обележавање значајних јубилеја у нашој и светској култури: 200 година од рођења Љубомира Ненадовића; 150 година од рођења Борисава Станковића, Милана Ракића, Александра Белића; 90 година од рођења Добрице Ерића; 170 година од рођења Стевана Мокрањца; 220 година од рођења и 170 година од смрти Јована Стерије Поповића; 120 година од рођења Семјуела Бекета (*Још увек чекамо Годоа*); 270 година од рођења Моцарта (мали концерт ученика музичке школе);

Планиране су и традиционалне активности:

- Дан Народне библиотеке Бор – представљање књиге *Психологија (не)поверења у друштвени систем* Јасне Милошевић Ђорђевић и Милице Видовић (ФМК) – с обзиром на темељност и озбиљност истраживања које су ауторке спровеле, као и на дубину анализе добијених резултата, ова књига је вредна пажње не само стручњака него и шире публике, па и корисника јавне библиотеке као једне од друштвених институција на чије функционисање утичу ставови и вредности као предикатори понашања које су ауторке истраживале и анализирале, тако да се у оквиру промоције може организовати и трибина, током које би се налази преиспитали у делимице измењеном контексту.
- Национални дан књиге (28. фебруар) – Међународни дан матерњег језика (21. фебруар) – представљање књиге *Пречник страним речима и изразима* Милана Обрадовића.
- поводом Дана жена представљање књиге *Одобрена у Србији : жена, мајка, министар(ка): ултимативни медијски водич за жене (и мушкарце) у 21. веку* др Емилије Радибратовић. С обзиром на то да се књига бави детаљном анализом медијских објава о женама уопште и оних у којима се спомињу конкретне жене, а које је ауторка прикупила са портала најчитанијих информативних медија у Србији, који су истовремено и важан ресурс за формирање језика вештачке интелигенције, самим тим и за преношење ставова и вредности које одређени начини употребе језика подразумевају, промоција књиге биће организована као својеврсна радионица, уз уживо анализирање онлајн медијских објава по избору ауторке и публике. Формулар за предлоге објава за анализу биће отворен (онлајн и у библиотеци) од Дана библиотеке до средине фебруара. На тај начин, представљање књиге биће и едукативна демонстрација медијске писмености.
- Светски дан књиге за децу (2. април) – гостовање неког децјег писца (Драгана Младеновић, Соња Тирић, Анђелка Ружић)
- Турнеја «Слободне зоне» избор филмова са 21. фестивала
- Светски дан књиге и ауторских права (23. април) – представљање књиге *Архив као чувар старих заната* Бојана Коцева;
- Дани књиге (од Светског дана књиге 23.4. па кроз мај) –
  - а) радионица Бојана Коцева;
  - б) Поп-уп сајам алтернативних издавача; колективи и уметници који се баве алтернативним начинима објављивања књига (нпр. Деа Џанковић, анархија/блок 45, Матријаршија) представиће своја издања и своје методе/технике рада у НББ (до 17 до 20) или на платоу испред Дома културе, ако време дозволи. Циљ програма је не само подршка алтернативним, самиздат и уметничким пројектима у области издаваштва и књижевства већ и набавка публикација које библиотека не може да купи, као и диверзификација програма.
  - в) Микроиздавач у фокусу (Радни сто или Сатурна) – програм ће се реализовати као подкаст (снимаће се у читаоници и у одговарајућем делу фонда НББ, уз присуство публике; тј. програм ће бити отвореног типа) за јутјуб канал библиотеке, како би се подстакло интересовање корисника и других читалаца за издања малих издавача јасне, самосвојне и доследне издавачке концепције, који негују квалитет и високе стандарде како у језичком погледу (превод и лектура) тако и у погледу опреме књиге.
  - г) Читалачки клуб са... (познатом, медијском личношћу по избору корисника): формулар за предлоге гостију биће отворен од Дана библиотеке до краја фебруара; позваћемо особу која треба да представи књигу или књиге по свом избору.
  - д) Представљање часописа НУР (издавач је културни центар Исламске Републике Иран). Тема. Иран на длану (туризам, историја, култура, природа).
- Изложбе у оквиру пројекта Дигитализација некњијевне грађе... (изложба Стефана Ђорђевића и «Оштрељ» изложба фотогр. настала у оквиру пројекта *Испољавања*)
- Децја недеља (прва недеља октобра) – 1 књиж. вече – писац за децу (Драгана Младеновић, Соња Тирић, Анђелка Ружић)

- **Месец књиге** – реализација пројекта ОК/но као културне манифестације од интереса за град (16, 17. и 18. октобар)
- **Вече читалаца** (новембар) – гостовање писца по предлогу корисника (Бранислав Јанковић, Бранкица Дамјановић, Вања Булић)
- **Дан библиотекара Србије** (14. децембар).

За 2026. планирају се нови садржаји који за свој циљ имају неговање језичке културе и критичког мишљења.

Женски читалачки клуб (који је као пилот-пројекат почео са радом од септембра 2025) има за циљ да створи простор за интелектуалну и креативну размену међу женама. План рада је флексибилан, али има јасну структуру и реализоваће се кроз 10 радионица у току године. Подстицајући активне дискусије о темама везаним из литературе, чланице ће имати прилику да учествују у разноврсним активностима, истражујући књижевност из различитих перспектива и тиме развијајући своје критичко мишљење и креативност. Основни циљ Клуба је да се око књижевности, тј. конкретног књижевног дела окупе жене свих узраста и различитих интересовања, да се повежу жене из различитих сфера живота кроз заједничко интересовање за књиге и књижевност и да Клуб буде простор за међусобну размену мишљења, унапређење критичког мишљења и лични развој чланица кроз књижевне теме.

После веома добрих резултата у 2025. години очекујемо се да ће **Едукативни квиз Народне библиотеке Бор** у 2026. обухватити културни простор Тимочке крајине: Бор, Зајечар, Неготин, Кладово, Сокобања, Књажевац.

Дводневна **радионица ручног књиговеза** Бојана Коцева (Историјски архив Београда) – 23. и 24. априла; радионице ће се реализовати поподне, од 17 сати; у оквиру прве радионице биће и представљање књиге *Архив као чувар старих заната* Бојана Коцева; циљ програма је подстицање интересовања за књигу као медиј и материјални предмет или уметничко дело, анимирање локалних аутора, подстицање локалног стваралаштва у области фанзина, уникатних књига и сличних артефаката, као и интересовања за ручни рад, занатство и могућност обнове занатских радионица, с обзиром на све већу популарност и тржишну вредност занатлијских производа.

Радионице програмирања и роботике са елементима вештачке интелигенције. Током претходних година успешно су реализоване радионице са ученицима виших разреда основне школе (претежно узраста 11–12 година), у оквиру којих су ученици учили основе програмирања користећи micro:bit и Maqueen robote. Активности су укључивале управљање роботима, рад са сензорима (светла, звука, ултразвука), али и теме од ширег друштвеног значаја, попут екологије – конкретно кроз пројекте са сензорима за мерење чистоће ваздуха. Полазећи од интересовања ученика и резултата који су показали, у плану за 2026. је проширење програма са елементима вештачке интелигенције (AI) и машинског учења (ML), у складу са савременим токовима у образовању и потребама дигиталног друштва. Циљеви: упознати ученике са основним концептима вештачке интелигенције на једноставан и разумљив начин; развити логичко и алгоритаМСко размишљање кроз пројекте који укључују препознавање образаца, доношење одлука и учење из података; подстаћи критичко размишљање о улози AI у свакодневном животу; кроз примену AI алата, повезати научено са реалним проблемима из окружења (нпр. препознавање боја, гласовна команда робота, једноставна класификација података, улога AI и примена у екологији, медицини итд.).

Укупно за књижевна представљања, радионице и предавања 900.000 рсд.

Као **културна манифестација од значаја за град** планира се реализација **3. Књижевног фестивала „ОК/но“**. Циљ ове манифестације је развој културних потреба, тежња ка културном диверзитету и интеркултурној размени; жеља да се промени имиџ града као индустријске периферије без битних културних потреба; унапређење културне политике града и видљивости Народне библиотеке Бор. Окупиће се најзначајнији регионални аутори средње генерације, они чије је стваралаштво наишло на изванредан пријем и код критике и код шире публике, чија се дела превode широм Европе и/или адаптирају за позориште и друге медије јер представљају мост између старијих, југословенских и „аналогних“, такође и трауматизованих генерација и савремене „дигиталне“ омладине и њених идентитетских и економских проблема. Шесторо писаца (из Србије, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Македоније и Словеније) током три дана у Народној библиотеци Бор водиће радионице креативног писања, а сваке вечери ће од 19 сати бити организовано и тематско књижевно вече: читања, разговори с писцима и писаца са публиком о значајним питањима којима се они баве у својим књижевним делима. Комплетан буџет књижевног фестивала „ОК/но“ (дизајн штампаног и дигиталног рекламног материјала и изложбе; израда кућица-минибиблиотека за промотивну кампању; набавка 100 примерака књига гостујућих писаца које ће бити смештене у

кућице-минибиблиотеке по граду и које ће суграђани моћи бесплатно да узимају и размењују; услуге продукције аудио-визуелног материјала и аудио сниматеља и тон мајстора; штампање постера, флајера, банера, бецева, разгледница и торбица, пратеће изложбе; организација гостовања књижевних стваралаца из региона и реализација 3 књижевна програма и 4 радионице креативног писања, најам комбија којим ће се писци реализатори књижевног фестивала довести из Београда у Бор и њихов повратак назад у Београд износи 1.730.000 динара.

У циљу афирмације читања деце и младих, и то читања као забавне и интелектуалне делатности, као сложеног и узбудљивог рецепцијско-стваралачког процеса током којег дете развија своје аналитичке и критичке способности и даље ће се одвијати разноврсни забавно-образовни програми. У сарадњи са школама биће организоване презентације фондова Библиотеке, јавни часови активне наставе, сусрети литерарних секција и креативне радионице. У складу са препоруком Министарства културе и информисања и Министарства просвете која за свој циљ има развој културних потреба и навика деце и младих и повећање броја посетилаца школског узраста локацијама културног наслеђа и културним садржајима, школе су обавештене о радионицама које организује Народна библиотека Бор а које могу бити занимљиве и корисне и ученицима и њиховим професорима.

Као и претходних година, организоваће се сусрети драмских дружина борских предшколаца и основаца. За децу из вртића планиран је програм *Жарка причу прича* (представљање најлепших сликовнице које за тему имају другарство, толеранцију, бонтон, екологију...) као и теме по договору. За ученике млађег основношколског узраста: *Стилске игре, Мој друг врабац, Лисица и гавран, Вуче, вуче..., Волим животиње, Читамо за планету земљу, Бајке, Андерсен, Алиса*. За ученика старијег основношколског узраста: *Волим животиње, Шекспир, Читамо за планету земљу, Професионална орјентација, Књига и филм, Језичка култура (систематизација градива из књижевности)*

Током године осмишљавају се образовне и креативне радионице у складу са образовним јединицама у школском програму, у зависности од интересовања предшколаца и основаца и на основу избора самих библиотекара дејег одељења и наставља се сарадња са наставницима и ученицима који учествују у такмичењу „Читалићи“ припремом литературе и радионица на дејег одељењу.

Са средњошколцима реализоваће се радионице у циљу промоције књиге и читања; ВР-програми и сл.

Планира се унапређење сајта Дигитални завичај и додавање новог дигитализованог садржаја. Припрема се и покретање дигиталног Архива културне и јавне делатности библиотеке на основу Летописа из *Бележнице*.

ИЗДАВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ у 2026. чини штампање два броја часописа **БЕЛЕЖНИЦА**. За наручене текстове потребно је одредити 70.000. Тираж часописа је 200 примерака, за штампу два броја годишње је потребно одредити 250.000 рсд.

Планира се и штампање две монографске публикације.

Збирка песама Јоханеса Бобровског у преводу Јелене Радовановић. Бобровски је веома значајан немачки песник, међу најзначајнијим немачким писцима 20. века, превођен на све веће језике, чије се песме могу наћи у свакој нашој антологији немачке поезије 20. века, општој или тематској. Међутим, на српском (и сродним језицима) не постоји избор из његовог дела у виду монографске публикације. Значај Бобровског није само у стилско-језичком домену већ и у томе што тематизује изгубљени завичај, ратна претварања ближњих у непријатеље, геополитичка прекрајања света живота, измештеност, дубину индивидуалног сећања, ишчезавање природе и искустава природних појава, што су веома актуелне теме. Збирка би се штампала у тиражу 250; имала би до 150 стр. формата Б5, мат папир (100 гр), меки повез (мат картон, 300 гр). Пре штампе би се у НББ снимало читање пет-шест изабраних песама (поезију би читале преводитељка, библиотекарке, локалне рецитаторке), па би се у књигу унели и QR за видео-снимке на јутјуб каналу библиотеке. Поред афирмације поезије, посебно антиратне и еколошке поезије, књига би допринела и видљивости завичајне песникиње и преводитељке Јелене Радовановић, управо овечане Наградом „Васко Попа“, као и видљивости библиотеке кроз промоцију збирке на друштвеним мрежама.

Буджет: 55.200 за превод текста; за штампу је потребно 140.000

Ново издање публикације Живке Ромелић „О rudarskoј kulturi u Boru: Tradicija kao podstrek“. Први издање је било двојезично, на српском и енглеском језику и штампано је 2017. Пошто је служило као користан и леп поклон посетиоцима Библиотеке из иностранства јер репрезентује наш град и његову специфичност, тирж се потрошио. Ово ново издање ће бити допуњено и преводом на

кинески што је оправдано с обзиром на број Кинеза који живе и раде у Бору јер им овакво издање публикације може користити да сазнају више о средини у којој живе. Публикација би имала 130 страна (било је 82) штампаних у пуном колору на 110 г офсетном папиру формата 21 x 17 cm. Корице формата 21 x 59 (два пута по 12 cm за клапне и 1 cm за рикну) у пуном колору са рељефним (бигованим) насловом и руком рудара која држи фењер. Тираж би био 500. Издање ће имати предговор уредника и додати превод на кинеском језику.

Буџет: Редакција текста на кинеском – преводилац 70.000 динара, лектура и коректура 34.500 дин; припрема за штампу 70.000 дин; штампа: 170.000 дин.

МАТИЧНЕ ФУНКЦИЈЕ – Решењем министра културе о одређивању библиотека које обављају матичне функције (*Службени гласник РС*, бр.122/12), НББ је поверено обављање матичних функција за све јавне, школске и специјалне библиотеке у Борском управном округу (територија града Бора и општина Неготин, Кладово и Мајданпек).

Мрежу библиотека на подручју Борског округа чине 54 библиотеке: 15 јавних (4 општинске, 9 стационираних огранака, 1 покретни огранак – библиобус и 1 библиотека месне заједнице), 36 школских (27 у основним школама, 9 у средњим школама) и 3 специјалне.

Поверени послови из матичне надлежности односе се на обављање надзора над стручним радом и континуирано праћење услова рада јавних, школских и специјалних библиотека на подручју матичности, старање о унапређењу делатности и стручном усавршавању кадрова, подстицање и координирање активности значајних за рад и развој библиотечко-информационе делатности и осовременавање пословања библиотека.

Матична служба НББ у оквиру својих законских надлежности у 2026. години планира следеће активности:

Вођење регистра библиотека и других евалуационих евиденција – У 2026. години ће се наставити са активностима на ажурирању података за већ регистроване библиотеке. Такође, уколико постоје услови за регистрацију до сада нерегистрованих библиотека на подручју матичности, матична служба ће припремити потребну документацију за њихов упис у централни регистар библиотека.

Праћење рада библиотека и надзор над стручним радом библиотека – Стручни рад библиотека пратиће се путем прикупљања статистичких података о раду, путем анкетног упитника, кроз табеларни приказ података и израдом анализа показатеља постигнутих резултата у односу на важеће Стандарде (*Правилник о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности* (Сл. гласник РС бр. 39/13)). Надзор ће се обављати непосредним увидом у стручни рад библиотека. У 2026. години планира се надзор над стручним радом укупно 22 библиотеке на територији града Бора и општине Неготин (4 јавне библиотеке у општини Неготин; 4 средњошколске библиотеке у граду Бору и 14 у основним школама у граду Бору и општини Неготин).

Пружање стручне помоћи и инструктивни рад са запосленима – Стручна помоћ запосленима у библиотекама на подручју матичности пружаће се у случају уочених пропуса или проблема у раду или на позив запосленог у вези са појединим стручним пословима, методама рада или уређењем фонда... Стручно-саветодавна помоћ пружаће се у складу са исказаним потребама и на начин како изискују околности у датом тренутку: телефонски, електронском поштом, на лицу места или путем организованих консултативних састанака. Стање кадровских ресурса у библиотекама у 2026. години биће праћено у смислу промена, пријема или природног одлива запослених, односно остваривања права на одлазак у пензију, као и стицања услова за полагање стручног испита из библиотекарства или за више стручно звање у складу са *Правилника о ближим условима за стицање виших стручних звања у библиотечко-информационој делатности* (Сл. гласник РС бр. 22/13).

Учешће на стручним семинарима и скуповима и организација стручних семинара – Матична служба ће запосленим у библиотекама редовно дистрибуирати обавештења о стручним скуповима и семинарима и залагати се да библиотекар из Борског округа буду упућивани на стручне скупове и изван подручја матичности, у организацији Народне библиотеке Србије, стручних удружења у региону, Заједнице матичних библиотека и других сродних организација које организују семинаре, тематски блиске библиотечко-информационој делатности, обухватајући и законску регулативу која се односи на ову делатност. У складу са Законом и пратећим подзаконским актом, *Правилником о сталном стручном усавршавању у библиотечко-информационој делатности* (Сл. гласник РС бр. 18/13), Матична служба се стара о сталном стручном усавршавању запослених на подручју матичности. У складу са финансијским могућностима у НББ, у 2026. години планира се организовање стручних семинара за библиотекар Борског округа, два за библиотекар из јавних библиотека, а један за школске библиотекар. У оквиру програма за 2026, чију акредитацију одобрава овлашћена комисија Народне библиотеке Србије, а сагласно потребама посла и интересовању

библиотекара, бираће се теме семинара. За школске библиотекаре у Борском округу Матична служба НБ Бор организоваће стручно-саветодавни семинар на тему по њиховом избору. Перманентно ће се пратити и проучавати стање, потребе и услови рада у библиотечко-информационој делатности на територији Борског округа на основу којих ће се давати иницијативе за бољу организацију библиотечког пословања и побољшање квалитета рада и увођења нових услуга.

Сарадња и промоција – Продужиће се интензивна сарадња и по потреби консултовање са Одељењем за развој библиотечког система (матично одељење) Народне библиотеке Србије; учешће у раду Библиотекарског друштва Србије, односно Подружнице библиотекара Тимочке Крајине и са Друштвом школских библиотекара РС.

Развојни послови и изградња јединственог библиотечко-информационог система – Матична служба је активан учесник у дугорочној стратегији развоја библиотека, краткорочних програма и пројеката. У циљу укључења стационарних огранака са подручја општине Бор у јединствен библиотечко-информациони систем, неопходан је стабилан квалитетан приступ интернету који још увек не постоји.

За ове намене планирамо суфинансирање МКРС у износу 400.000. Међутим, треба знати да је свако суфинансирање неизвесно што потврђује искуство 2025. када НББ (као ни остале матичне библиотеке у Србији) није добила средства за законом поверене послове.

ЗАШТИТА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ: Репарација оштећених књига обављаће се, као и до сада, у борским штампаријама. Наставиће се и посао дигитализовања као облик заштите и презентације некњижне грађе.

Квалитет заштите је већи после уградње система за видео надзор и алармног система, и додатно је осигуран заменом дотрајалог система за дојаву пожара савременим. Обављаће се и редовна контрола и сервисирање противпожарних апарата.

5. КАДРОВИ

У 2025. НББ има 20 запослених – 17 запослених на неодређено и 3 радника на одређено време.

У библиотечко-информационој делатности ради 14 библиотечких радника (12 на неодређено + 2 на одређено). Образовна структура: 1 доктор филолошких наука у звању библиотекара саветника; 4 (+ 1 директор) са високом стручном спремом – звање виши дипломирани библиотекар, 2 са високом стручном спремом на радном месту дипломирани библиотекар раде **на одређено радно време**, 2 са вишом стручном спремом – звање виши књижничар, 5 са средњом стручном спремом (2 самостална књижничара и 3 књижничара).

НББ нема више на сваком радном месту једног извршиоца. Два запослена су отишла у пензију а нико их није заменио јер НББ не добија довољну масу за зараде. Програмер попуњава радно место библиотекара на Информативном одељењу, а када је у пролеће 2025. отишао у пензију књижничар који је радио у огранцима у Доњој Белој Реци и Кривељу, та два огранка су престала са радом. Та упражњена радна места неопходна су за делатност и зато нам је неопходно повећање масе за зараду.

У општој служби су 2 са високом стручном спремом – дипломирани економиста и програмер-инжењер, и 2 са основном школом (хигијеничарке) на неодређено време и 1 са средњом стручном спремом обавља послове обрачунског радника на одређено време.

Идеја је да се огранци у Кривељу и Доњој Белој Реци као стационарни затворе јер по усвојеним националним стандардима никад нису ни задовољавали критеријуме да постоје; да се набави библиобус који би поред та два села обилазио и преосталих 8 на територији града, чиме би покривеност библиотечким услугама била 100%; да у том библиобусу ради новозапослени књижничар а да вози особа ангажована уговором о повремено-привременим пословима (уколико се не увећа маса за зараде да буде ангажован по уговору о раду). Међутим, иако су о томе обавештени одговорни људи у председништву, о томе званичног разговора није било.

Реална потреба за кадровима – неопходно је увећање масе за зараде како би се повећао квалитет кадровске структуре.

Неопходни су два млада библиотекара 7. степена (филолошки/филозофски факултет), мајстор који би радио мање столарске, водоводне и електро послове, а по добијању аутомобила био би и возач.

У НББ постоји хроничан мањак запослених. Радна места која подразумевају послове неопходне за делатност немогуће је попунити јер не може да се повећа маса за зараду. Ови послови су придодати опису послова постојећих библиотекарa што никако не може бити решење јер „замор материјала“ и реални недостатак времена утичу на квалитет резултата рада.

Дословно поштовање *Уредбе о поступку за прибављања сагласности за ново радно ангажовање код корисника јавних средстава* („Сл. гласник РС“ 159/20) за организацију са малим бројем запослених као што је НББ је немогуће а да се не угрози потреба рада у две смене.

Кадровска структура по усвојеној систематизацији

Народна библиотека Бор има систематизовано радно место директора и 21 извршилачко радно место.

Укупно 21: Стручни послови: 17 + Пратећи и помоћно-технички послови: 4

Стручна спрема (укупно): VII степен – 9; VI степен - 4; IV степен - 6; I степен – 2.

Стручни послови: (всс) дипломирани библиотекар 7;
(вшс) виши књижничар 4;
(ссс) књижничар 6

Пратећи и помоћно-технички послови: (всс) финансијско-рачуноводствени послови 1;
(всс) послови информационих система и технологија 1;
(нкв) остали послови подршке – чистачица, послови курира 2

6. ПЛАНИРАНИ УКУПНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2026.

УКУПНО ПЛАНИРАНИ ПРИХОДИ: 57.259.722,00 дин.

Расходи ће бити у оквиру планираних средстава.

Председница Управног одбора Народне библиотеке Бор

Нада Гудурић

Нада Гудурић